

Mgr. Mária Hricová

Samizdat - košický videodabing

Mária Hricová sa narodila 9. 11. 1957 v Dolných Hámroch. Školské roky prežila v Bratislave a v Žiari nad Hronom, na vysokú školu – Filozofickú fakultu UK - sa vrátila opäť do Bratislavy.

Už od detstva rada čítala, recitovala, venovala sa poézii. Ešte počas strednej školy využila tieto svoje záľuby a zručnosti pri spolupráci na samizdatovej tvorbe audionahrávok meditačných zamyslení a neskôr počas vysokej školy na ozvučení diapozitívov z filmov.

Od skončenia vysokej školy žije s manželom v Košiciach, s ktorým spoločne vychovali päť detí.

V polovici osemdesiatych rokov sa začalo s ozvučovaním hraných filmov s náboženskou tematikou. Na Slovensku bolo viacero skupín, ktoré sa zaoberali ozvučovaním filmov na videokazetách. Jednou z nich bola skupina, ktorá tvorila košický videodabing.

Prvým filmom, ktorý chceli v Košiciach sprístupniť čo najširšiemu okoliu, bol oscarový Becket v hlavných úlohách s Richardom Burtonom a Peterom O'Toolom. Filmy sa nahrávali na videokazety z rakúskeho televízneho vysielania s nemeckým dabingom. Keďže po nemecky nevedel každý, tlmočník počas filmu text prekladal, hovoril však oveľa pomalšie než postavy vo filme, a tak bolo treba film každú chvíľu zastavovať.

Ďalším zdokonalením bola zvuková nahrávka nemeckého dabingu, ktorej preklad sa nahrával na audiokazetu. Aby sa zlepšila kvalita pozerania filmu, preložený text zo zvukovej nahrávky Mária prepisovala, upravovala a nanovo načítala - spočiatku znovu na audiokazetu. Neskôr sa ukázalo, že nahrávka sa dá vložiť aj priamo do druhej stopy videokazety. Cieľom tohto ozvučovania filmov nebolo urobiť klasický slovenský dabing, ale urobiť film zrozumiteľným popri zachovaní pôvodného zvuku. Boli to skôr zvukové titulky. Dnes sa táto technika využíva pri filmoch pre nevidiacich.

Takto boli ozvučené filmy Becket, Desať prikázaní s Charltonom Hestonom a Yulom Brynrenom, Rúcho s Richardom Burtonom, Demetrius a gladiátori s Victorom Maturom, Jana z Arcu s Ingrid Bergmanovou, Joni, Damián de Veuster, Marcelino chlieb a víno.

O nové filmy na videokazetách bol veľký záujem a možno by sme mohli povedať, že po celom Slovensku vznikali miesta, kde sa filmy premietali pre stále väčší počet záujemcov. V bytoch či domoch mnohých rodín sa tajne schádzali desiatky ľudí pozrieť si niektorý zo zakázaných nadabovaných videofilmov.

Mária Hricová prepožičala svoj hlas spolu pre viac než 1.100 filmových minút. Hoci práve hlas, ktorý do tejto práce vkladala, predstavoval riziko postihu, neprestala sa jej venovať až do Nežnej revolúcie 1989.

Pavol Hric